

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte : 1 an 26 lei; 6 luni 13 lei; 3 luni 7 lei.
In Străinătate : 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, Pasajul Român, Nr. 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Hamburg : La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, 58, Biuroul central de anunțuri pentru Germania.
Pentru Franța, Anglia, Austro-Ungaria și Italia : Se va adresa la *ACKNER LIBRAIRIE*, Paris, 50, rue de Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagină IV 50 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refuză. — Articoll nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserți și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARELE STRAINE.

Petersburg, 29 August.

Aici se crede că împăratul Wilhelm se va întoarce din Danemarca. Întâlnirea va fi în Danzig între 10 și 15 Noembrie; se zice că va fi vorba mai ales de renouirea alianței de pace între Rusia și Germania, ce expiră pe la mijlocul lui Septembrie.

Constantinopol, 28 August.

Audiența ambasadorului italian Blanc a ținut două ceasuri. S'a discutat chestiunea bulgară.

Bruzela, 28 August.

Ziarul *Nord* asigură, că nu va urma în curând un demers colectiv al tuturor marilor Puteri în chestiunea bulgară. Până acum ocupă expres punctul de vedere al tractatului de Berlin numai Rusia, Franța și Germania.

Sofia, 28 August.

Astăzi a fost o revistă militară strălucită ce a ținut un ceas și jumătate. Prințul, însoțit de comandantul pieței Popov și a adjutantului, s'a dus la tabăra de la Kneajewo, unde erau concentrați ca la 3000 oameni din toate armeele. Prințul a inspectat trupele care l'a primit cu strigăte entuziaste de: *Ura! Musica a cântat imnul național. Apoi prințul și suita sa cu toți ofițerii superiori s'au dus în capela de campanie, unde s'a făcut un serviciu divin, la care a asistat Toncew, ministrul Stranky, elita societății și mai mulți secretari ai agențiilor Puterilor, ca persoane private. Trupele au defilat de două ori strigând: «Trăiască Ferdinand, prințul nostru!» Prințul și-a exprimat comandantului pieței Popov, mulțumirile sale pentru ținuta trupelor. Prințul a fost acclamat și de mulțimea ce a asistat la revistă.*

Roma, 28 August.

Primarul a intentat proces contra corespondenților unor fol mari de provincie, care au lăsat știri alarmante neintemeiate despre ivirea holerei. În Neapol holera scade. S'a interzis ținerea serbărilor naționale tradiționale de la Piedigrotta.

Paris, 29 August.

Câte-va sute de lucrători au cutrierat Vineri piața cea mare din Roubaix (Nord), cu un steag roșu, cântând *Carmagnole* și strigând: «Moarte patronilor! Impărțirea capitalului!»

Mai multe placarde anarhiste s'au afișat în mai multe strade chemând pe lucrătorii la revoltă.

Paris, 29 August.

Tribunalul din Mulhouse a ordonat confiscarea ziarului *Revue alsacienne* și a broșurei intitulată *La Prochaine guerre franco-allemande*. Exemplarele acestor două scrieri au fost distruse.

Berlin, 29 August.

E de prisos a se vorbi despre o grupare divizată a marilor Puteri în traterea afacerilor bulgare. Până acum nu există propuneri formale rusești, în urma cărora să se fi putut ivi asemeni divergențe. Ast-fel dar au dreptate acei cari contrazic știrile despre o turburare a acordului dintre marile Puteri. Cu toate astea e sigur că depinde numai de moderațiunea Rusiei ca să dureze și pe viitor mult pomenitul acord european. E bătător la ochi că guvernul rusesc întârziează așa mult cu precizarea cererilor sale. Dar și aceasta se poate explica. Politica dilatorie a d-lui Giers pleacă de la supoziția că Bulgarii și șișii vor contribui mai mult de a expedia din lume chestiunea coburgiană. Apoi pe ascuns va putea lucra și rubla, spre a grăbi catastrofa. Într'adevăr în Bulgaria lucrurile par a se încurca tot mai rău. Partida rusească precum și cea battenbergiană se mărește, ceea ce numai semn bun nu poate fi....

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

București, 19 August 1887

Este o mare deosebire între ce sunt cărmuitorii noștri și ce ar trebui să fie. O adâncă întristare te coprinde când vezi pe cei cari au sarcina d'a reorganiza țara, cât sunt de inferiori acestei sarcini.

Ce teren întins este deschis activității omului de Stat român! Pe d'o parte, a drege o organizațiune hodorigită, a organizațiune națională; pe de alta, a forma educațiunea politică a acestei țări, a o pune în pozițiune să prețuiască bunurile ce asigură instituțiunile ce și-a dat.

Și în loc d'a-i vedea pe guvernânți indeletnicindu-se cu îndeplinirea unei sarcini atât de mari, ei vedem ocupându-se cu șiretlicuri bizantine pentru a afunda o pozițiunea. Incapabil d'a organiza ceva, ei n'au ajuns încă să înțeleagă nici atât: că o lungire în mod artificial a șederei lor la putere nu aduce reu numai țerei, dar și intereselor lor egoiste.

Dar aceasta-i privește. E vorba că sunt inferiori sarcinei ce au, că sunt necorecți față de opozițiune.

Să ne închipuim un ténér care și-ar fi obținut învățătura în străinătate de la o vârstă când încă nu se interesa de mersul afacerilor publice. El se întoarce în țară cu caracterul neîntinat, cu mintea activă: se așteaptă la multe. Aici dă peste guvernul d-lui I. Brătianu, care deține puterea de unsprezece ani de zile. Nu este un guvern dat de niște împrejurări trecătoare, ci un guvern eșit din ce are națiunea mai sănătoasă, de oare-ce a dus o viață atât de lungă,—așa și închipuește ténérul nostru. Când însă caută ideile la realizarea cărora a lucrat și lucrează acest guvern, când cercetează caracterul lui, o mare deziluziune trebuie să l'coprindă.

Câteva idei învechite, bune pentru declamațiune înaintea unor gură-cască, la atâta să rezumă aproape capitalul de idei ce aduce la reorganizarea țerei. Șiretlicuri cusute cu ață albă, necorectitudine grețoasă, acestea le întrebuițtează pentru educarea politică a țerei.

Nu este rar a vedea pe scriitorii guvernamentali susținând guvernul actual prin amintirea isprăvilor ce partidul liberal a raportat de la patruzeci și opt încoace. Bune sunt acelea, dar nu pot întări un guvern care deține puterea de un timp atât de îndelungat ca guvernul actual. În acest caz faptele lui trebuie să vorbească; numărul isprăvilor făcute acum, poate să mărească numai capitalul partidului pentru viitor.

Apoi, cei cari au putut reperta victorii în trecut, nu însemnează că sunt în stare să mai conducă țara spre noi progrese. Bătrânii cari au lucrat pe la 48, au lucrat, pe lângă întemeierea autonomiei țerei, la îndeplinirea unor idei generale. Era destul pentru această inteligență naturală și tărie de caracter. Au avut, și d. I. Brătianu are, inteligență naturală.

Acum însă, în stadiul în care ne găsim, s'au schimbat lucrurile: numai e vorba de câte-va idei generale ce trebuie să adoptăm de la țările occidentale; acum e vorba de a conduce țara pas cu pas, d'a-i da ceea ce are ea trebuință, tre-

bue ca mintea să lucreze neconștient. Pentru a corespunde unor asemenea trebuințe, inteligența naturală nu este de ajuns: trebuie cunoștințe.

Dar — ni se va zice — cine tăgăduște acestea? De și acestea sunt netăgăduite, în fapt însă nu este tot așa.

Cercetând de ce fel de consilieri se nconjură d. Brătianu, de ce considerațiune este d-sa condus la încredințarea diferitelor portofolii ministeriale, se va vedea că face întocmai cum am expus mai sus: crede că inteligența naturală este de ajuns pentru or-ce.

Deci lipsa de idei este un reu de care partidul condus de d. I. Brătianu nu se poate despărți. Degiaba scriitorii oficioși caută să pue discuțiunea între liberali și conservatori; guvernul actual nu intră nici într-un partid, el este un guvern incapabil.

Dacă cel puțin, incapabil cum este de a împinge țara spre progres, guvernul ar administra cinstit, dacă ar face ca țara să aibă încredere în lege, în instituțiunile ce avem, tot n'ar fi vinovat. Dar aci relele se leagă: simțindu-se cât e de slab, în ce privește ideile, el caută să-și facă o existență artificială, îngrămădește necorectitudin peste necorectitudin.

Așa că această lungă perioadă de un-spre-zece ani de guvernare a adus și stricarea caracterelor. Frica de a-tot-puternicia stăpînirii a ajuns mare de tot. Apoi numărul acelor cari caută folose prin călcarea conștiinței lor ajunge tot mai mare. Cele ce se petrec în Galați sunt în mare ceea ce se petrece în fie-care zi în toate părțile țării.

Trist bilanț pentru un partid politic.

Scepticismul coprinde grozav pe toți, când ved că se pot petrece, sub instituțiunile ce avem, niște asemenea lucruri. Dar mai cu seamă tinerimea trebuie să sufere mult. Și când te gândești ce mare trebuință avem de o viață națională sănătoasă!

CRONICA ZILEI

Sâmbătă, 15 ale curentei, în ziua de S-ta Maria, hramul bisericeii monastirei Sinaia, MM. LL. Regele și Regina, împreună cu A. S. R. Principesa Mumă, au asistat la serviciul divin ce s'a oficiat în acel sfânt locaș.

În cursul săptămânii trecute Majestatele Lor au intrunit la dejun și prânz pe I. P. S. Mitropolitul Primat al României; pe d. I. C. Brătianu, președinte al Consiliului, cu d-nii miniștri Sturdza, Pherekyde, Stătescu, Aurelian, Radu Mihail, Nacu și Gheorghian, cari au fost adunați în consiliu; pe Exc. Sa d. comite Goluchowski, ministru plenipotențiar al Austro-Ungariei, cu d-na comitesă Goluchowski; pe d. Alexandru Lahovari, fost ministru, cu d-na Lahovari; pe d. Grigorie Suto; pe d. Emil Ghica ministru țerei la Belgrad, cu d-na Ghica; pe d. general-adjutant Fălcoianu, șeful marelui stat-major al armatei; pe d. C. Schina, prim-președinte al înaltei curți de casațiune; pe domnu Th. Rosetti, președinte la înalta curte de casație, cu d-na Rosetti; pe domnu general G. Angheliescu, comandantul corpului I de armată; pe d-na Z. Costa-Foru; pe domnu major-adjutant Odobescu cu doamna Odobescu; pe domnu colonel Racovitză, comandantul regimen-

tului 3 de infanterie; pe d. locotenent-colonel Leon, comandantul regimentului 6 dorobanți; pe d. locotenent-colonel Manu; pe d. maior Bereșteanu din infanterie, președinte și mai multe alte persoane de distincțiune aflate în Sinaia.

Ministerul de război a cerut ministerele de domenii și de interne suprimarea bălciului ce se face la Cotroceni în ziua de Sf. Marie. Motivele care le învoacă pentru această suprimare sunt, dupe *Epoca*, acestea:

1. Acest bălcu se face în mijlocul stabilimentelor militare, și mai ales lângă poligonul armatei, lucru ce împiedică exercițiile și produce ruina șanțurilor și a altor lucrări întreprinse.

2. Că în acest bălcu nu se vinde absolut nimic de cât bături spirtoase, lucru ce face ca să nu aibă alt rezultat decât beția și repetarea în fie-care an a o serie de scandaluri din cele mai regretabile.

Luni seara, cu vaporul *Lloyd*, au sosit în Galați cei doi cai de rasă arabă făcuți cadou Regelui de M. S. Sultanul Cu caii a sosit și majorul Teflic Bey, adjutantul M. S. Sultanului. Și major Teflic și caii au plecat azî din Galați la Sinaia.

D. Teflic Bey, va fi acompaniat pêne la Sinaia de d. căpitan N Lahovari din escadronul de călărași (Galați).

Cursurile scoalelor comerciale din țară (București, Craiova, Galați, și Iași) vor începe la 1 Septembrie.

D. senator Nicu Constandache, arendașul moșiei Hocenii din județul Fălciu, a oferit o livadă pentru instalarea ambulanței rurale în acea localitate, punând în același timp la dispozițiunea d-lor medici și locuinițele necesare; asemenea a mai oferit și toate articolele de prima necesitate pentru tratamentul bolnavilor, precum lapte în cantitate suficientă, și a înlesnit construirea unei fonteni pentru serviciul ambulanței.

D. Alexandru B. Dancovic, proprietarul moșiei Cornățelu, din comuna cu același nume, județul Dâmbovița, a construit cu spesele sale un local de primărie și școală, făcând și reparațiile necesare bisericeii din zisa comuna.

D. Ioan P. Licherdopol, proprietarul moșiei Vedea-Turculești din județul Vlașca, a dăruit școlaei din acea comună un glob terestru, un planiglob, o chartă a Europei, o chartă a României, și o chartă a județului Vlașca.

La 5 Septembrie se va ține licitație publică orală, atât în localul ministerului agriculturii, cât și la prefecturele de Tulcea și Constanța, pentru arendarea dreptului de a pescui în apele Mării-Negre pe distanțele de la Portița până la Caraharman și de la Caraharman până la Ilanlăc.

Arendarea se face pe termen de la confirmare și până la 1 Martie 1890.

Pentru a fi admiși la licitațiune concurenții vor depune garanție provizorie câte lei 2000 pentru fie-care distanță, în numerar sau efecte publice garantate de Stat.

DECRETE

Consiliul comunei rurale Teisani din județul Prahova s'a disolvat.

D-nii Panait Niculae, Nae Miclea și Gheorghe Soresecu sunt numiți în funcțiunea de membri ai comisiunii interimare.

Motivele disolvării sunt acestea:

D. prefect al județului Prahova informează că afacerile comunei rurale Teisani sunt cu totul paralizate din cauză că primarul încetând din viață și ajutorul de primar cu un consilier fiind demisionați, iar un alt membru dat judecătii pentru detunare de ban public, cel-alt consilier rămas în funcțiune, neștinând carte, este în imposibilitate de a conduce administrarea intereselor comunei.

Improprietărea Țeranelor

Circulara d-lui ministru al agriculturii, industriei, comerțului, și domeniilor către d-nii prefecti de județe.

Domnule prefect,

La 27 August 1887 expirând termenul de 6 luni, acordat prin art. 7 din legea promulgată la 27 Februarie a. c., locuitorilor cari s'ar crede în drept a fi improprietarii, conform art. 5 și 6 din legea rurală, în locurile ce se vor declara vacante de comisiune, am onoare a mă referi la precedent noastră circulară cu Nr. 22,091 din 29 Maiu a. c., publicată și prin *Monitorul* Nr. 47 de la 2 Iunie, rugându-vă, d-le prefect, să binevoiți a pune din nou în vedere locuitorilor de prin comunele rurale, cari s'ar crede în drept să beneficieze de dispozițiunile legii de verificare, să grăbească a înainta cererile lor la ministru, atrăgându-le cu tot dinadinsul atențiunea că după expirarea termenului, adică după 27 August curent, or-ce cerere de asemenea natură nu va mai fi primită.

Primiți, etc.

p. Ministru, D. Dobrescu.

GERMANIA ȘI RUSIA

Foile Austro-Ungare nu ved cu ochi bunii simptome de schimbare a constelațiunii politice europene și anume apropierea din nou a Germaniei de Rusia. Oficiul *Pester Lloyd* scrie între altele:

«Din ce în ce se accentuează mai mult reapropierea politice germane de linia de acțiune rusească cu privire la Bulgaria. Acum s'a dat germanilor ocaziunea concretă spre a se arăta iarăși binevoitorii pentru Ruși și ale demenștra prin fapte avantajele amicitiei germane. Bulgaria are să fie elementul chimic, prin care să se desființeze procesul de alianță dintre Rusia și Franța și să se opereze reapropierea celor două puteri nordice. *Național Zeitung* declară curat, că între Germania și Rusia domnește un acord deplin cu privire la Bulgaria. Aceasta pare, mai ales în faza actuală a desășurării chestiunii, a nu avea mare importanță, căci în afară domnește o armonie deplină și între Rusia și celelalte cabinete. Negațiunea legalității venirii la domnie a prințului de Coburg e împărțită de toate puterile. Dar în realitate există o serioasă diferență cu privire la consecințele practice. Rusia nu vrea să rămăe numai cu un protest; ea încrează spre o intervenire militară. Înșă în acest punct drumurile cabinetelor cată să divergeze și noi trebuie să așteptăm de la direcțiunea politice externe a monarhiei noastre, că ea nici o dată nu ne aprobă acest proiect. Dacă se va confirma, că Germania sprijinește silințele rusești de a provoca o intervenire turcească în Bulgaria, atunci e evident, că există un antagonism între politica noastră și atitudinea aliatului nostru german. Căci aci nu e vorba numai de intervenirea turcească, ci e vorba în genere despre principiul procedării coercitive, care odată acceptat ar putea avea lesne urmările cele mai rele.

Nu credem că Turcia să primească misiunea ce i se oferă. Dar dacă s'a acceptat principiul intervenirii, atunci Rusia în curând se va propune pe sine ca succesoară de drept a Turciei și că va primi să întreprindă cea ce a refuzat Poarta. Se înțelege de sine, că Austro-Ungaria nu poate admite cu nici un preț o ocupațiune rusească în Bulgaria. Cum va fi atunci cu atitudinea Germaniei? Oare aliatul nostru va face deplin cauză comună cu politica agresivă a Rusiei, ce violează interesele cele mai importante ale monarhiei noastre? sau se va retrage în momentul decisiv, lăsând iarăși neisbutit procesul de alianță între Germania, Rusia și Franța? E destul de tatal deja, că în această privință domnește îndoială și că din nou ni se impune

intrebarea : ce folos și ce scop are alianța noastră cu Germania? Cu toate acestea am voi să evităm această ceretare penibilă. Insa cată să respingem tendința, exprimată de *National Zeitung*, că Germania, spre a mănține echilibrul oriental, sprijinește pe monarhia noastră în Serbia, pe Rusia în Bulgaria și pe Anglia în Egipt. Această politică servește poate spre a menține echilibrul între politica germană și cea rusească, dar nici decum nu servă echilibrul din Orient. In cazul cel mai bun aceasta ar fi o împărțire a sferei de putere între noi și Rusia, dar o asemenea împărțire nu se poate cugeta fără cea mai gravă prejudecare a intereselor noastre. Dacă Rusia își va fi stabilit puterea în Bulgaria, atunci nu numai că și va fi întărit pozițiunea pentru scopuri agresive contra Constantinopolului, ci își va fi întemeiat și poziția sa preponderantă în Balcani și cum ar fi atunci cu echilibrul, se poate vedea și din faptul venirii la putere a lui Ristic în Serbia. Așa dar e posibil, ca Germania să caute punctul arhimedice în cestiunile Orientului, spre a arunca din balamale inimitatea dintre Ruși și Francezi, dar atunci să nu ni se spun, că aceasta e o politică, ce se poate pune în concordanță cu interesele Austro-Ungariei. Am mai înțelegem dacă Germania s'ar purta pasivă și față cu noi, și față cu Rușii, dar nu înțelegem ca ea să sprijinească politica de agresivitate a Rusiei.

De la conferințele învățătorilor din Ilfov

Acuma când conferințele învățătorilor noștri din acest județ s'au terminat, cred a fi foarte nimerit și interesant să facem și un scurt resumat de ceea ce s'a dezbătut acolo și de hotărârile luate în privința învățământului rural, fără însă a face cel mai mic comentariu, ca nu cum-va să se supere autoritatea școlară, ce a condus aceste conferințe, și să ne pomienim cu vr' un bobarnac, după cum am pățit-o pentru primul meu articol despre aceste conferințe, în care am cutezat și eu, smeritul învățător, să-mi arăt părerile mele, despre cum ar trebui să se procedă cu învățătorii la discuțiunile libere.

Voiu arăta numai ceea ce s'a vorbit atât de învățătorii, cât și de d. revisor școlar, căci pentru acestea, sunt sigur că nu mi se va putea imputa nimica.

Să începem dar cu dezbaterile în privința religiunii și scoaterii din școală a testamentului vechi, căci până aci, în toate școlile, s'au făcut lecțiuni din geografie, din aritmetică etc., și prin urmare, nu s'a putut constata dorințele și inclinațiunile învățătorilor către cutare și cutare punct.

Mulți învățători, și încă unii cu o logică demnă de toată lauda, au vorbit combătând puternic testamentul vechi, ca cel ce nu conține decât prea puține istorioare morale care toate privesc numai pe ebrei. Acolo află cine-va desorieri scandaloase și demoralizatoare, ca : *Cântarea cântărilor* lui Solomon, *căsătoria* lui Tobie, *omorirea* lui Abel, *isgonirea* Agarei cu Ismail etc. cari toate trebuiesc scoase cât se poate mai curind din școlile noastre, căci este o rușine d'a se mai preda, ca obiect de religione, astfel de secături jidovești.

Alții sunt de părere ca să se spună școlărilor istoria despre facerea lumii până la

gonirea lui Adam din Raiu, ș'apoi să se nareze istoria lui Iov cel drept, să se spună despre profetiile cel mai însemnat, dintre cari este și David, ca mare autor al psalmilor celor plini de învățătură morală și de multă umiliațiune, după care apoi să se treacă la testamentul nou, din care, să nu se lase nimica afară, ca cel ce cuprinde viața lui Christ ș'a discipolilor săi, cari, prin vârsarea sângelui lor, prin învățăturile și faptele lor, au fondat religia creștină basată pe miracole, morală și parabole demne de toată admirațiunea. Cu părerea d'a se scoate din școală, cu or- ce chip testamentul vechi, este unit și d. revisor care nu se pronunță decât se învoiește și cu opiniunea celor din urmă și astfel nu s'a decis definitiv, dacă învățătorii pot să scoată cu totul din școlile rurale testamentul vechi sau numai părțile cele rele. D. revisor mai adaugă că preferă mai bine a se spune istorii sacre despre Mircea, Mihail, Ștefan-cel-Mare etc., decât istoria jidovească.

Apoi combătând pe unul din învățători, c'ar fi zis și susținut, că învățătura trebuie să fie cosmopolită și că noi nu se cade să urim pe niminea, ci trebuie prin cultură și lumină să ne înălțăm mai presus de alte neamuri, cari caută a ne coplesii pe toate căile, d-sa susține sus și tare, că toți românii să facă numai cultură curat românească.

D. revisor spune printre multe altele că morala nu este unită cu religiunea și să poate preda școlărilor și fără aceasta, și că biserică nu este legată de școală și nici școala de biserică, având fie-care căi deosebite de parcurs și alte scopuri de urmărit. Aș recomanda onor. vorbitor să citească cu atențiune *Geniul cristianismului* de Chateaubriand.

La dezbaterile despre necesitatea și predarea desenului în școlile rurale, asemenea au vorbit foarte bine cățiva învățători luându-se decisiunea și aprobându-se și de d. revisor, ca să se înceapă cu desenul liniar și cu obiecte ce întâmpină școlarii țeranii în natură, iar nu să se copieze, cum s'a urmat până acuma, după niște modele, cari nu pot face pe școlari să perceapă cu acuratețea ceea ce lucrează.

La aceasta a mai adăogat un d. învățător distins, c'ar fi bine să se roage ministerul ca să se chromolitografieze diferite tablouri frumoase, cari se reprezintă pe diferiți Domni români și diferite episoade din rebelele române cu alte neamuri, spre a scăpa cu chipul acesta de icoanele și tablourile rusești, grecești și nemțești, de cari sunt pline casele țeranilor noștri, pe cari le admiră cu multă naivitate poporul simplu și pe cari școlarii țeranii se silesc a le desemna în tocmă multicolor.

Cu această propunere se învoiește și d. revisor, dară recomandă învățătorilor a spune școlărilor și părinților lor să nu mai cumpere astfel de icoane, căci acestea nu reprezintă nimica sfânt pentru noi. Unele din ședințe am văzut, că erau destinate pentru a se deprinde învățătorii la împletirea și coaserea pălăriilor de paie, ceea ce este foarte bine și folositor pentru țeranul nostru, care dacă ar ști cât de puțin meșteșug, iarna n'ar coace boabe de porumb pe vatră, ci s'ar ocupa cu ceva productiv.

In privința relațiilor învățătorilor cu autoritățile administrative locale, am auzit pe unii plângându-se amar, că nici primarul, nici sub-prefectul nu le dau nici o ascultare la reclamațiunile lor, ci toți îi desprețuesc privindu-i ca o sarcină apăsătoare pe locuitorii; deci ar fi de dorit, ca onor. minister să le vină cum-va în ajutor spre a le ridica autoritatea.

D. revisor luând cuvântul răspunde la aceasta, că autoritățile administrative nu sunt de vină, ci însuși învățătorii și in-

treabă, luând de exemplu pe cățiva dintre dâșii, că pentru ce la cutare învățător școala este plină de școlari, iar la cel-alt, de și sunt vecini, este pururea goală?

Pentru ce unii din învățători sunt stimați, ascultați și chiar iubiți de țeranii și autoritățile administrative, pe când alții sunt nesuferiți?

In fine după- ce recomandă învățătorilor stăruință și zei întru îndeplinirea chemărilor lor, laudă pe mulți pentru distingerea lor la predarea învățământului, dară tot-deodată, înainte d'a termina, s'adresează către învățătoare zicându-le, că de oare- ce nașterea, creșterea și cultura d-lor se deosebesc foarte mult d'a țeranului nostru rezultă d'aci că dâșele nu se pot învoi cu țeranii și cu fii lor, de unde apoi urmează că, de și sunt destule învățătoare prin județe, școlile acestora sunt aproape în tot cursul anului goale și Statul aruncă banii în vânt făcând un indoii rău țeranilor, cari nu pot suferi pe învățătoare și acestora, că se cred ființele cele mai nenorocite și persecutate de soartă, prin aceea că sunt silite a trăi fără nici o distracțiune.

U. C. Sedroc.

ECOURI STREINE

In munți. — Foile vieneze aduc mai pe flece și țiri despre noul nenorociri, se se întâmplă prin munții Alpiilor acoperiți cu zăpadă și ghiață. Cu toate acestea se găsec necontenti turiști cari își expun viața urcându-se pe asemeni munți. Intr'una din zilele trecute doi studenți au plecat să se urce pe un munte din Tirol. Fiind surprinși de un viscol teribil, ei au trebuit să petreacă noaptea în cel mai mare ger. A doa zi au plecat la vale, dar zăpada era pe alocurea de doi metri, încât sirmanii tineri oboși trebuiau să se tirască în brânci prin zăpadă. Unul din ei a reușit să ajungă afară în vale, al doilea însă, pierzându-și forțele, a rămas în zăpadă, unde a fost găsit degerat.

Un desertor. — După cum se anunță din Trient, poporația și autoritățile de siguranță de acolo au fost în zilele trecute coprinse de o mare neliniște. Intr'un câmp se găsece cadavru unei fete de 14 ani, sugrumată în urma unui atentat imoral. Mai multe persoane au fost jefuite în drumul mare și mai multe fete de țară fuseseră atacate și siluite de către un individ, pe care autoritățile nu puteau pune mâna. Acesta era un infanterist desertor. El se găsece astăzi în mâna justiției, așteptându-și pedeapsa : spânzurătoarea.

Boulangier-zmeu. — Se știe că vestitul șef al ligei patriotice din Paris, Paul Derouled, a fost la înmormântarea lui Katkow în Moscova. Vorbind despre călătoria lui Derouled prin Germania, organul lui Rochefort, *Intransigeant*, povestește că prin unele ținuturi ale Germaniei se vând o mulțime de zmei de hârtie, pe care stă zugrăvit capul lui Boulangier. Acești zmei fac mari furori. Toată lumea cumpără și duce acasă aceste portrete ale lui Boulangier. — Foile germane zic că toată povestea e un moft franțuzesc.

Decretul împărătesei Chinei. — Cheltuelile viitoareii căsătorii a împărătesei Chinei s'au prevăzut ca la 2 milioane lire sterlinge și se vor aduna prin contribuții speciale de către diferitele provincii. Împărăteasa văduvă a dat următorul decret în această afacere :

«Se cuvine, ca acum să se facă pregătiri

pentru marele eveniment al căsătoriei Maj. Sale Împărătesei. Am ordonat controlorului menajului casei imperiale să facă toate demersurile, prescrise de legile imperiului pentru asemenea ocaziuni. Cheltuelile statului sunt strict mărginite prin regulile fixe și opera reorganizării oștirii reclamă mari cheltueli. Nu odată a fost mizerie generală în toate provinciile și avându-se în vedere suferințele poporațiunii se mărește necesitatea de a se face economii. Curtea trebuie să dea exemplu națiunii în economie și datorită sfântă a tuturor demnitarilor înalți este, conform dorinței noastre, d'indemna pe toți la un trai simplu și să descurajeze lestravaganța. Deci să îndemne pe inferiorii lor să meargă pe căi cinstite. spre acest scop am ordonat prințul Chun să examineze din timp în timp toate compturile deschise supt această rubrică. Cât privește datorile și măsurile, ce încumbă diferitelor departamente publice în urma acestui eveniment, fie-care din ele, după ce va fi examinat bine și cu respect obiceiurile restabile, să ne adreseze memoriul asupra obiectului și să aștepte ordinele noastre ulterioare.»

PARTEA ECONOMICA

CESTIUNEA IMIGRAȚIUNII

Se credea, de cel cari iau aspirațiunile lor drept lucruri realizabile, că treptat omenirea se îndrumă spre o stare de înfrățire, al căreia rezultat ar fi fost într-o dată contopirea naționalităților. Se spera ca Statele-Unite ale Americii a căror populațiune este o amestecătură mai din toate neamurile din Europa, vor servi ca exemplu despre posibilitatea îndeplinirii unor asemenea aspirațiuni. Iluziuni toate acestea ! Nu numai că societățile actuale nu s'au apropiat de epoca înfrățirii, dar se observă că de la un timp fie-care națiune, fie-care neam caută a-și afirma individualitatea în toate manifestările activității sale ; iea toate măsurile pentru a-și asigura această individualitate prin toate mijloacele posibile.

Cine ar mai fi crezut ca vre-odată americanii să iea măsurii contra unor categorii de străini, cărora să nu li se permită nici să pună piciorul pe pământul american ? Toată lumea credea că America este pământul cel mai ospitalier ; că acolo poți să te inavuțești, să trăiești ori-unde și ori-cum îți va veni mai bine. Se mai credea că imensa întindere a Republicii americane va permite încă pentru veacuri imigrațiunea străinilor. Se pare că americanii nu mai înțeleg lucrurile ast-fel. Cum și pentru ce ei au început să creadă că o seamă dintre străini devine vătămător pentru țara lor, și ca urmare s'au votat legi, care sună intrarea lor în Statele-Unite la condițiuni excepționale. Mai acum cât-va timp sosise la New-York 17 familii irlandeze compuse din 93 indivizi ; autoritățile cercetându-le, a îngăduit să intre în America numai 29 persoane, iar pentru celelalte s'a dat ordin companiei care le adusesse ca să le întoarcă înapoi în patria lor. Tot la New-York 18 țesători de mătase chinezești cu contract au primit ordin să se întoarcă în Franța.

Hotărârile acestea de espulsiune ale comisiunii de imigrațiune se înteneză pe o lege specială privitoare la imigrațiune, votată în 1882. Această comisiune caută a protege pre cât îi este cu putință, munca națională.

Regula generală, nu se mai permite a călca pe pământul american nici unui individ care nu ar avea mijloace de existență. Această măsură pare însă că nu mulțumesc pe americani, de oare- ce ziaristica

a început o companie în regula și pe toată linia contra imigrațiunii, năvălirii străine, cum zic americanii. Străinii sunt acuși că provoacă desordine ; că au introdus socialismul ; că îndeamnă pe lucrătorii la revoltă. Presa se plânge că prea vin mulți străini, că numai în cele d'întai patru luni din 1887 au sosit 137.000.

Imigrații cari vin în America aparțin mai tuturor naționalităților din Europa ; cu toate acestea numai unele sunt mai acuzate că ar fi procurând elemente vătămătoare liniștii sociale.

După aprețierile presei americane țările cari trimit cel mai bunii lucrători sunt : Engllitera, Suedia, Norvegia, Danemarca ; a doua categorie, cari trimit muncitorii mai puțin stimați sunt : Germania, Elveția, Olanda și parte din Austria ; în fine lucrătorii, pe cari americanii n'ar vroii să' mai primească sunt : Ungurii, Polonezii și Italianii.

Această clasificare făcută de ziare, negreșit că nu poate fi prea mult întemeiată ; cu toate acestea în aprețierile presei se resfrânge într-o cât-va părere a poporului american. Ori-cum ar fi însă iată că un popor mare începe a se teme de năvălirea străinilor și a unor anume categorii. Terenul pe care se reazăimă apărătorii legii de la 1882 este acesta : «venirea străinilor, în starea de față a Statelor-Unite, n'are valoare de cât prin valoarea acelor cari vin la noi. Nu mai avem, zic americanii, atât pământ pentru ca să fim risipitori, și instituțiunile noastre nu ar putea să reziste mult timp introducerea permanente a străinilor, cari nu iubesc țara după cum o iubim noi. Ne trebuie emigrații aleși. Pentru moment criteriumul nostru este următorul : Cutare imigrant poate el să se întrefină prin mijloacele sale ? Aceasta este legea. Nici o altă cestiune de sentimentalitate nu trebuie să intervină.»

L'économiste français comentând aceste cuvinte adaugă :

«Dacă această măsură se va aplica cu stricteță, nu rămâne îndoială că imigrații italieni și unguri vor fi oprii într-o măsură mai însemnată de cât cei de ori-care altă naționalitate. In alte țări se ved oamenii emigrând pentru alte motive, iar nu numai din cauza miseriei. Din Italia și Ungaria, ca și în Franța, nu emigrează de cât săracii, cei ce totul lipsii de mijloace...»

Cestiunea este dar pusă de americani în mod foarte simplu. Nu mai primim, zic ei, de cât pe acei dintre străini cari vor avea mijloace de trai ; pe cei cu punga goală i vom respinge. Și așa se și urmează. Ziarele maghiare, cari se folosesc de orice ocaziune pentru a critica în mod adesea-ori necuviincios și grosolan pe românii, am dori să știu pentru ce tac, când popoarele civilizate le spun că emigrații lor sunt săraci și necapabili ? Noi în loc să facem ca americanii, din contra, i primim cu droaiele, așa că astăzi s'ar putea zice că mai toată domesticitatea se compune din maghiari.

Dar să lăsăm pe vecinii noștri să facă după cum îi va tăia mîntea și să ne întrebăm dacă cestiunea imigrațiunii care îngrește pe un popor mare, avut și puternic, după cum este poporul american, n'ar trebui să ne îngrijească și pe noi ? Negreșit că nici mai poate fi vorba să se urmeze sfaturile celor cu jalba de la Iași cari cereau colonizarea cu străini ; dar coplesirea orașelor și în special, a Capitalei cu elemente străine, și în special cu maghiari, nu va fi înfrățind oare nici un neajuns ? N'ar trebui oare să căutăm a ne garanta contra acestei invaziunii care a umplut întreaga Moldova cu oameni cu totul străini de interesele noastre ? Până când vom tolera oare ca toți oamenii fără căpătăiu să vină aci preste noi pentru ca o parte să exploateze în mod nedemn populațiunea, iar

FOIȚA ROMÂNIEI LIBERE
— 19 August 1887 — 63

EDGARD MONTEIL

STUDII OMENESCI

BABYLONIA

(Urmare).

Tatiana Karpofna și așeză mai întâiu caii în pensiuie la Champs-Elysees, și dete drumul jockeyului și vizitului. Făcu apoi socoteala bucatărilor și i congediă și pe densul. Pe cei țaii servitori i ținu, afară de băeții ce avea numai pentru sala de joc și pentru serate, și ale căror funcțiuni înce-tău împreună cu motivul care le dase naștere ; adresă însă acelor cari rămăneau observațiuni aspre, în urma cărora toți și ziseră în mîntea lor că și vor îndoi băgara de seamă în privința hoților ce vor mai face.

— Bagă de seamă, zise ea doicei, să nu'mi calce ordimile bărbatu-tău. Am încredere în tine, și această încredere trebuie s'o meriți.

Tatiana întrebă apoi pe Stanislas Skarga :
— Poți să dormi în oțel pe timpul absenței mele ?
— De ce nu.
— In toate serile ?

— Și voiu supraveghia totul.
— Vei avea grijă de Zeozia pe care n'o pot lua cu mine.
— Știi prea bine că am obiceiul să supraveghez pe flica ta, și pe doica ei care, altfel, este foarte credincioasă.
— Bine.
— Dar din parte ții, Tatiana, te-ai gândi-să'mi faci un serviciu ? In luxul și'n bogăția ta, te-ai gândit și la tovarășul din zilele rele ?
— Cefel ?
— Vorbind de mine prefectul poliției.
— Am uitat eu desăvârșire, răspunde Tatiana.
— Foarte reu. Mă uiți, Tatiana, în mijlocul prosperității tale ! Comisarul meu imi propune să fiu secretar titular ; te rog să scrii prefectului ca să'mi susție numirea, și nu'mi am grijă.
— Fa'mi ciorna scrisorii, o voiu copia.
Stanislas se așeză la scris.
— Cât ții va aduce această funcțiune ?
— Două mi, două sute de franci, și gratificațiuni de tot felul pe d'asupra ; dar nu țiu pentru bani la densă...
— Nu cumva vrei, Stanislas, să te întrefi în totdeauna ?
— Nu, Tatiana ; dar grija mea cea mare e să am un titlu, să fac parte din administrațiune.
— Și vei face parte ?
— Negreșit.
Scrie dar.
Și după ce Tatiana copiă serisoarea :
— Ține-o, i zise ea, s'o pui chiar tu la poște.
— Să nu uiți să'mi lași ceva parale, Tatiana.

— Iată, Stanislas. O să ții fie destul o mie de franci, căci n'o să plătești nimic la mine.
— Dacă nu vei zăbovi mult... căci o să mănânc în țarg, nu e așa ?
— Da ; bucatărilor i-am dat drumul, — și iau cu mine pe Aculina și pe M-me Rivoire ; a fară dacă nu vei voi să stai la masa ce va găti doica pentru Zeozia...
— Dar banii pe care i-ai câștigat, și care trebuie să constituie o sumă destul de mare, vrei să i așez eu la loc sigur, pe numele meu, ca o parte din fondurile tale, tot la Banca-Olandei și Rusiei ?
— Nu, răspunde Tatiana, am dat acești bani lui Bloelchofer.
— Ți dă cel puțin o dobândă mai urcată ?
— Da, și pot avea bani ori când voiu vrea ; pe când cu Banca trebuie oare-care formalități.
— Iată-te dar mai bogată ca tot-d'aura Tatiano ; păstrează ții banii cu îngrijire.
— N'avea grijă, Stanislas, am 250.000 de franci, pe numele țeu depuși la banca Olandei și Rusiei, precum și oțelul meu, de asemenea pe numele țeu ; am apoi douăsprezece mi de franci venit în rentă, și restul averii e în mâinile lui Bloelchofer ; iată ce trebuia să știți, pentru cazul când'mi s'ar întâmpla vr'un accident și ar trebui să vezi de fata mea.
Tatiana începuse să și facă cuferile. Contele Yesipovic, plecat înainte, promisese să joprească un apartament pentru frumoasa rusoaică chiar în oțelul unde va locui el, la Bade. N'avea dar de cât să plece și ea !
Luă un carnet de șcuri de la bancherul

Blaehofer ; o pri un compartiment-vagon la gara de Est și plecă spre Strasburg unde prânzi la oțelul Maison-Rouge.
Când sosi în gară la Bade, contele Yesipovic o aștepta pe peron.
— Fii bine-venită i zise el.
— Ah ! ce obositoare e călătoria ! strigă Tatiana ; sunt drobită. Mi dai voie, conte ?... me duc să mă culc.
— la cel puțin un ceaf.
— Nu, am nevoie numai de odihnă ; bună-seara. Adoua-zi prințesa Tatiana Karpofna intră în salon, unde produse efectul de frumusețe carei obținea pretutindeni ; era evident însă că persoanele care erau în salon aveau altă preocupățiune de cât femeile ; toți și toate se duceau în sala de joc, și nu se opra mai nimeni în drum.
Dar, îndată ce apăr în salonul de joc, Tatiana fu obiectul unei curiozități mai întinse, și chiar jucătorii care și urmau cu atențiune aural pus în pericol, și întoarseră capul spre densă.
Nu doară pentru că ambasadorul Rusiei în Franța sta lângă densă, dar pentru că se șoptise încet :
— Este prințesa Tatiana Karpofna, aceea care are în Paris un salon de joc.
Și numele ei era cunoscut de cea mai mare parte din acești jucători
— Era chiar un bătrân, înalt și încovoiat, care se mișcă în bastonul lui, și lăsa jocul, numai ca să poată observa d'aproape pe aceia al cărui nume îl scosesse din complicate combinațiuni în care era absorbit.
— Nu dorești să încerci ?... să arunci un bilet d'o mie de franci în această pră-

pastie?... întreba contele Yesipovic pe compatriota lui.
— Nicidcum, răspunde Tatiana.
— Știi că emoțiunea produsă de așteptare, e foarte mare ?... adăogă ambasadorul.
— Dar aproape tot Parisul nostru e aci, zise Tatiana mirată.
In adevăr Marea Babylonă își schimbase locul ; acum acest nume nu se mai putea aplica Parisului, nici tuturor străinilor care mișeșe în el, acelor străini cari vin de petrec, găsec orașul frumos, plăcerile alese și pe Francezi gata să i primiască ; acest nume de Mare Babylonă trebuia dat acum orașului hădez, orașului german. In jurul crupierilor din Bade, lumea alerga din cele patru unghiuri, se vorbea limbile tuturor națiunilor.
Aci, Tatiana regăsea pe marchiza Orfana și pe prințesa Greig venită la Bade cu două tinere și încântătoare fete, — nepoatele sale ; pe d-nu Bloelchofer ; pe colonelul Warring care i trimitea cu obrănciune cele mai grațioase salutări ; pe d. Mariano La Puerta ; pe baronul Zagen cu o frumoasă Gretchen, pe Melhior dela Operă, pe Brigadelli, pe pianistul Livron, — și în fine tot ce Marea Babylonă oferea ca amestecătură a straturilor sale mai mult sau mai puțin suspecte, era acum la Bade !
(Va urma).

